بارزانی لەلاپەڕەکانی ویکیلیکسدا.. ئومێد محەمەد فەرەج

نامەوێت خۆم بەتەحریف کردن و ناساندنی ویکیلیکسەوە خەریک بکەم. چونکە هەموولایەک دەزانن کە لەم چەند ساڵەی ڕابردودا ویکیلیکس هەزاران بەڵگەی لەسەر زۆربەی حکومەتەکانی دونیا بڵاوکردۆتەوە هەمووانیش دانیان ناوە بەڕاستی بەڵگەکان و کەس شکی لەوە نییە، کە بەڵگەکان دروسکراوو تەزویر بن. تەنها لایەنێک کە دانی نەناوە بەو بەڵگانەی، کە سایتی ویکیلیکس لەسەری بڵاوکردۆتەوە دەسەڵاتدارانی کوردستانن بەتایبەتی بنەماڵەی خاوەن دەسەڵاتی بارزانیەکان. بەڵام لەڕاستیدا ئەوان دانی پێدابنێن یان ڕەتی بکەنەوە هیچ لەمەسەلەکە ناگۆڕێت، چونکە سەرچاوەی بەڵگەکان وەکو ڕۆژ دەدرەوشێتەوەو کەس ناتوانێت بەر بەدەرکەوتنی ڕوناکیەکەی بگرێت.

لەم چەند ساڵەی ڕابردوداو دوای کودەتا شکست خواردوەکەی تورکیا، سایتی ناوداری جیهانی (ویکیلیکس) چەند بەڵگەیەکی لەسەر پارتی و پەیوەندیەکانی پارتی و ئەردۆگان، لەگەڵ ناوی چەند خۆفرۆشێکی میدیاکاری کوردی وەکو ڕێبوار وەلی و توانا عوسمانی ئەن ئاڵتی و شیڤا گەردی و حەمکەو دلبەخوین و شاهۆ ئەمینو زۆریتری هاوشێوەکانیان بڵاو کردەوە. هەڵبەت ئەمە لای میللەتی کورد، هەروا بەئاسانی گوزەر دەکات و پاش ماوەیەک لە بیرچویەوە، ناهەقی ئەو خەڵکەش ناگرم کە ئاوا خەمساردن و شتیان زوو لە بیر دەچێتەوە. یان لە بیر خۆیانی دەبەنەوە. ئەمەش بەشێکی بەناهۆشیاری سیاسی میللەت دەگەڕێتەوەو بەشێکیشی بۆترس لەدەسەڵات. لەڕاستیدا بەداخەوە کوردستان لەسایەی دوو کۆمپانیای مافیایی و سیاسیی یاخود بڵێین دوو بنەماڵەی دیکتاتۆر، بووە بەکۆریای باکورو تەنها لەناوو لەگۆو دروشمدا خۆی لەبەرگی هەرێمێکی دیموکڕاتیدا عەرز دەکات، ئەگینا لەحەقیقەتدا کوردستان هاوشێوەی کۆریای باکورە لەدیکتاتۆری و ترس و تۆقاندنی هاوڵاتیانی خۆی.

بەهەرحاڵ بادورنەکەومەوە لەباسەکە. خۆی لەخۆیدا خستنە رووی ئەم جۆرە باس و هەڵدانەوەی مەلەفانەی سەرکردە خائینەکانی کوردو حیزبەکانیان، وای کردووە، ئەوەی لەویکیلیکسدا بڵاوکرایەوە دڵۆپێکە لەم هەزاران خیانەتەی سەرکردەکانی کورد، کە لەڕابردودا کردویانە. بۆیە ناهەقی ئەو خەڵکە ناگرم کە ئاوای لەهاتووەوهیچ

کاردانەوەیەکی نییە، چونکە رۆژانە لە نیشتیمانی ئێمەدا دەیان خیانەت دووبارەو دەبارە دەبێتەوە. دوایی هیچ روونادات، چونکە خیانەت لای پارتی و یەکێتی بووە بەشتێکی ڕۆتین و ڕۆژانەو میللەتی کورد لەگەڵی ڕاهاتووەو لایان بووە بەشتێکی ئاسایی. هەرچەندە سەرجەمی بەڵگە و دیکۆمێنتەکان ڕاستیەکی نکوڵی لێنەکراوون، بەڵام پارتی هەمیشە بەکۆمەڵێک وەڵامی نامەنتیق و ناموقنیع دێتە جواب و هەموو بەڵگەکان ڕەتدەکاتەو□ و لایەنی بەرامبەریش بەتێکدەرو جاسوس و دەستی دەرەکی لەقەڵەم دەدات. هێشتاش خەڵکانێك هەن بڕوا بەپارتی دەکەن و بەڵگەکان ڕەتدەکەنەوە، ئەمە لەکاتێکدایە کە بەڵگەکانی ویکیلیکس دونیای هەژاندووەو چەندین سەرکردەو دەسەڵاتدار لەدونیادا دەستیان لەکارکێشایەوەو وەکو بەڵگەی شەرمەزارکەر بۆخۆیان و بۆخانەوادەکەیان لەقەڵەمدا. تەنانەت خودی حکومەتی ئەمریکا بەفەرمی دانی بەڕاستی بەڵگەکانداناو وتی بەڵگەکان دزەیان پێکراوە.

بەگوێرەی ئەو بەڵگانەی لەلایەن ویکیلیکسەوە دزەیان پێکراوە خودی مەسعود بارزانی سەرۆکی پێشوی هەرێمی کوردستان (٨٨٢) ئیمەیلی بۆ ئەردۆگانی سەرۆکی تورکیا ناردووە. سەیرە! ئەی بۆچی دەڵێن مەسعود خوێندەواری نیە؟! لەئیمەیڵەکاندا مەسعود بارزانی ئاماژەی بەوەداوە، کە ٣٠٠٠ پێشمەرگەی کوردیان لەپێناو تورکیاو لەشەڕی دژی پەکەکە بەکوشتداوە. لەیەکێک لەئیمەیڵەکان تەنانەت وشەی قوربانی بەکارهاتووە، کە مەسعود دەڵێت قوربانیمان بەپێشمەرگەکانمان داوە بۆ پشتیوانی کردنی تورکیای دۆستمان. ئاخر جەنابی سەرۆک بۆچی قوربانی؟ ئاخر قوربانی واتا کەسێکی خۆت بەکوشت دەدەی یاخود بەدەستی خۆت سەری دەبڕیت لەپێناو خودادا یان لەپێناو دەسەڵاتدارێکی زاڵم و دیکتاتۆردا. ئاخر جەنابی سەرۆک تورکیا ڕۆژانە کوردەکانی باکور دەکوژێت و دەیانچەوسێنێتەوە. تەنانەت بەبەڵگەی ڤیدیۆیی هەیە کە تانکی سوپای تورکیا ژنێکی کورد بەزیندویی دەشێلێت و پانی دەکات□و□ ب□شێوەیەکی تراژیدیا دەیکوژێت. پەکەکە تەنها حیزبی کوردییە کە ٣٨ ساڵە دژی ئەم زوڵمەی تورکیا شەڕدەکات، کەچی تورکیا کورد دەکوژێت و ئێوەش بەفەرمانی تورکیا هێرش دەکەنە سەر پەکەکەو لەو شەڕەشدا کە بەوەکالەت بۆ تورکیا کردوتانە ٣٠٠٠ پێشمەرگەی خۆتان بەکوشتداوە.

لەبەشێکیتری ئیمەیڵەکانی بارزانیدا ئەوە ئاشکرابووە کە تورکیا پیلانێکی مەترسیداری هەیە کە بەهێواشی دەستبگرێ بەسەر بەشێکی موسڵ و بەرزایەکانی چیای شەنگال و بەشێکی کوردستان لەناوچەی بادینان و

چیای خواکوڕک . لەم پیلانەشدا تەنها لایەنی کوردی پارتی و بنەماڵەی بارزانی هاوکاری تورکیا دەکەن. لە بەرانبەریشدا تورکیا هاوکاری پارتی دەکات بەنەمانی یەکێتی و بنەماڵەی تاڵەبانییەکان. هاوکات پارتی و تورکیا هەردوکیان پەکەکە بەدوژمنی هاوبەشی خۆیان دەزانن و بەیەکەوە پەکەکە لەناو دەبەن. لەئیمەیڵەکاندا پەکەکە بە مەترسییەکی جددی و گەورە بەسەر پارتی و تورکیا لەقەڵەمدراوە، وە ئاماژە بەوەشکراوە کە لەناوبردنی پەکەکە هێندەش ئاسانو سەهل نییە. بەڵام لەناوبردنی یەکێتی شتێکی ئاسانترەو پێویستی بەکاتی کەمترە. بەڵام بەلەناوبردنی یەکێتی و دەسەڵاتی تاڵەبانییەکان دەستی ئێڕان و شیعە لەکوردستان و بەشێکی عێڕاق دەشکێنین.

لێرەدا مەبەست ئەوەیە، کە چۆن بارزانییەکان ڕێبەتی دەستی تورکیان، ئاوهاش تاڵەبانییەکان لەلایەن ئێرانەوە دەجوڵێندرێن و تاڵەبانییەکانیش کوڕی ئێرانن. ئەگەر ئەم پیلانگێڕییە سەرکەوتوبێت، ئەوا پارتی دەبێت بەحاکمی یەکەمی بەشێکی کوردستان و بەشێکیش دەکەوێتە دەستی تورکیا. ڕاستە پارتی ئێستا حاڵی باشترەو سەرکوەزیران و سەرۆکی هەرێمی کوردستان هی ئەوانە. بەڵام چونکە حیزبێکی خائینەو ئامانجی ئەوە نییە کورد ببێتە خاوەنی وڵاتو سەروەری خۆی، بەڵکو بۆ پارتی گرنگ ئەوەیە کە جگە لەبنەماڵەی بارزانی هیچ کەس و لایەنێکیتر خاوەن دەسەڵات نەبێت. جا بۆ پارتی گرنگ نییە ئەوکات کورد پێگەو دەسەڵاتی چۆن و چەند ئەبێت، بەڵکو دەسەڵاتێکی لەکاڵی لەشێوەی خودموختاری و میرنشینی و ئاغایەتی دەوڵەت کە تەنها بارزانییەکان حاکم بن.

لەبەشێکیتری ئیمەیڵەکانی بارزانی بۆ ئەردۆگان، ویکیلیکس ئەوەی ئاشکرا کردووە. کە پارتی بەناچاری ڕازیبووە بەداواکاری تورکیا، کە بەماوەی پەنجا ساڵ تورکیا پشکی هەبێت لەنەوتی کوردستان. هەرچەند لێرەدا مەسعود بارزانی ناڕازی بووە، بەڵام لەهەمان کاتدا کەسێکی لاوازو بێهەڵوێست بووەو غیرەتی ئەوەی نەبووە کە بەتورکیا بڵێت ئەوە قبوڵ ناکەم. چونکە هەرچی تورکیا پێژنیاری کرد ئەبێت پارتی قبوڵی بکات، لەبەرئەوەی ڕێککەوتن کراوە لەنێوانیاندا. کە پارتی خۆی وەکو هەرێمەکی ئۆتۆنۆمی ناساندووە، کە بەفەرمی لەچوارچێوەی عێراقدایە، وە لەژێرەوە فەرمان لەتورکیا وەردەگرێت.هەروەها تورکیا هەڕەشەی ئەوەی لەپارتی کردووە، کە ئەگەر بەمە ڕازی نەبێت ئەوا ئیختیاری دووەم ئەوەیە تورکیا تاکو ساڵی ٢٠٢٤ تەواوی هەرێمی کوردستانی عێراق دەخاتە ژێر دەسەڵاتی خۆی و یەکێتی و پارتی و پەکەکەش لەناودەبات. بەڵام ئەگەر پارتی

ب□ ئیختیاری یەکەم ڕازی بێت و هاوکاری تورکیا بێت بۆلەناوبردنی پەکەکەو یەکێتی و تاڵەبانیەکان وە پشکێکی باشی نەوتی کوردستان بدات بەتورکیا ئەوا لەداهاتودا دەسەڵاتێکی لۆکاڵی و خودموختاری ب□ بنەماڵەی بارزانی مسۆگەر دەبێت و بارزانیەکان دەتوانن حوکمی بەشێکی ناوچەکانی بادینان، ڕانیە، گەرمیان و سلێمانی بکەن، بەڵام بەو مەرجەی لەژێر فەرمان و دەسەڵاتی تورکیادابن و نا بێت هیچ هێزێکی چەکداریان هەبێت و دەبێت تەواوی هێزەکانی پێشمەرگە هەڵبوەشێننەوە، بێجگە ل□ پۆلیس. هەروەها ئەوەش ئاماژەی پێکراوە کە هەولێرو کەرکوک ب□ تەواوی دەخرێنە سەر تورکیا، چونکە بەشێکی دانیشتوانی ئەم دوو شارە گەورەیە تورکومانن و لەخەڵکە ڕەسەنەکەی سەردەمی ئیمپڕاتۆریەتی عوسمانیەکانن و تورکی ڕەسەنن.
تەبعەن پارتی بەم مەرجانە ڕازیبووەو لەپێناو مانەوەی بنەماڵەی بارزانیەکاندا، ئەگەر تەنانەت وەکو ئاغاو سەرۆک هۆزیش بن.

تێبینی:
ئەو بەڵگانەی کە ویکیلیکس لەسەر بنەماڵەی بارزانی و ئەردۆگان بڵاوی کردنەوە، زۆر نهێنیتری تێدایە، بەڵام ئەمانەی سەرەوە هەرە گرنگەکانیانن و ئەمانە زۆر مەترسیدارن بۆ داهاتوی کورد. من خۆم ئەو ئینگلیزیە باشە نازانم، بەڵام هەرکەسێک ئینگلیزی زۆر بەباشی دەزانێت دەتوانێت لەویکیلیکس بەڵگەکان بخوێنێتەوە. من ئەوەی دەیزانم هەر ئەوەیە کە وەکو هەر کوردێکیتر پێش چەند ساڵیک ک□ بەڵگەکان بڵاو بونەوە بەڵگەکانم بینین و بیستن. تەنانەت ئەوکات لەژورەکانی پاڵتاکدا چەند ڕۆژ قسەیان لەسەرکراوو دەیان سەعات من گوێم گرتووە لەم بەڵگانە. هەروەها ئەمەی من باسی دەکەم شتێکی تازە نییە، بەس ئەوەندەی من بیرم ماوە ویستم جارێکیتر بیخەمەوە بەر چاوی تاکی کوردو بیری کوردزمانانی بخەمەوە کە دەسەڵاتێکی چەند قێزەون و خائین حوکمی کوردستان دەکات و داهاتوویەکی چەندە مەترسیدار چاوەڕێی خەڵکی کوردستان دەکات، ئەگەر پیلانگێڕیەکە سەربگرێت.. بەڵام هیوادارم پارتی و تورکیا سەرکەوتو نەبن لەم پیلانگێڕیەو گەنجانی کورد وشیار ببنەوەو لەوە تێبگەن بەلابردنی بارزانیەکان لەدەسەڵات لوتی ئەردۆگان دەشکێنن و خەونەکەی لەگۆڕ دەنێن.